

**Андріана МАКСИМОВИЧ**  
Науковий керівник  
канд. геогр. наук, доцент Баб'як Г. П.  
Тернопільський національний  
економічний університет

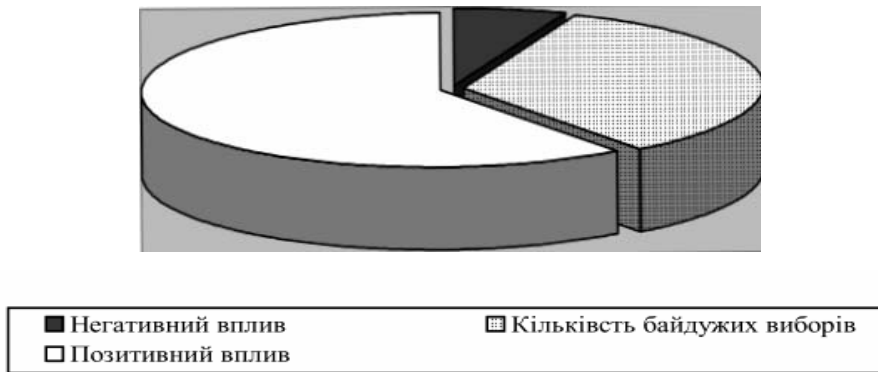
## **СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ КЛІМАТ КОЛЕКТИВУ**

Питання соціально-психологічного клімату у трудовому колективі залишається завжди актуальним у будь-якій організації, компанії, фірмі чи підприємстві, оскільки він справляє значний вплив на важливі показники діяльності конкретної організації. Клімат колективу відображає психічні настрої, які панують в групі, взаємозв'язки, що існують між членами цього колективу [2, с. 292-295]. Адже від цього залежить ефективність і продуктивність як окремого працівника, так і колективу загалом.

Дослідженню особливостей соціально-психологічного клімату приділяли увагу такі вітчизняні вчені: Андреева Г., Задорожній Г., Колот А., Малік М., Мясіщев В., Новіков В., Осовий Г., Паригін Б., Платонов К., Поплавська О., Свинецкий А., Шепель В. Інтерес до цієї теми, перш за все, пов'язаний з результатами Хоторнських досліджень, у ході яких було виявлено наявність тісного зв'язку між продуктивністю праці групи та особливостями її психологічного клімату (Свинецкий А.). У вітчизняній соціальній психології вперше термін «психологічний клімат» використовував Н. Мансуров.

Враховуючи важливість сприятливого соціально-психологічного клімату колективу та його вплив на ефективну діяльність та функціонування колективу, нами було проведено дослідження у АТ «Leonі», яке розташоване у м. Стрий, Львівської області. Для проведення дослідження було вибрано кілька відділів, які найбільш тісно співпрацюють, тобто виконують спільні чи схожі завдання, територіально зближені, організовують спільне дозвілля, відпочинок.

Для виявлення рівня згуртованості колективу використано соціометричну методику, розроблену Дж. Морено. Отримані в ході дослідження дані записувалися у соціометричну матрицю. Після підрахунків було встановлено загальний психологічний клімат у колективі та визначено неформальних лідерів. Працівників кількох підрозділів було об'єднано в одну досліджувану групу, що включає 100 осіб. Після опитування та занесення результатів дослідження у соціометричну матрицю нами були проведені такі розрахунки: сума позитивних відповідей 2319 голосів, сума байдужих відповідей становить 1280 голосів та сума негативних – 258 голосів (див. рис.1).



**Рис.1. Відображення соціально-психологічних взаємовідносин у колективі**

(Складено автором на основі проведеного дослідження)

Отже, соціально-психологічний клімат – це психічний настрій всього колективу. Від того, яка атмосфера панує у ньому, залежить діяльність колективу, віддача кожного працівника, продуктивність їх діяльності. Тому саме особа керівника повинна забезпечити сприятливу атмосферу у колективі, доброзичливі взаємовідносини, невимушену атмосферу, щоб не було жодних суперечок, непорозумінь і протиріч. Соціально-психологічний розвиток колективу та успішне формування сприятливого соціально-психологічного клімату прямо впливає на успішність роботи підприємства. Тому це питання потребує детальної уваги, а одним із пріоритетних напрямків його вирішення є створення дієвої психологічної служби на підприємстві, яка буде займатись налагодженням сприятливого клімату для роботи та загального розвитку колективу.

### **Список використаних джерел**

1. Андреева М.П. *Профессиональные задачи социальной психологии в новой ситуации* /М.П. Андреева // Психологический журнал. – 2005. – Том 26. – № 5. – С. 9-13.
2. Вертель В.В., Комашня А.О, Федорчук І.В. *Соціально-психологічний клімат колективу* /В.В. Вертель, А.О. Комашня, І.В. Федорчук //Вісник економіки транспорту та промисловості. – 2012. – №40. – С. 292-295.
3. Савчин С.Я. *Психологічний мікроклімат колективу: практика дослідження* /С.Я. Савчин //Науковий вісник ЛНУВМБТ імені С.З. Гжицького. – 2010. – Том 12. – Частина 5. – № 3(45). – С. 245-251.

**Наталія МЕЛЬНИК**

Науковий керівник

канд. екон. наук, доцент Кондрацька Л. П.

Тернопільський національний

економічний університет

## **НОВІ МОТИВАЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ ДО ПРАЦІ В УМОВАХ КРИЗИ**

За умов, що склалися в Україні на нинішньому етапі її розвитку, проблеми мотивації набули важливого значення, оскільки вирішення завдань, які стоять перед суспільством, можливе лише при створенні належної